

Nr 140.

Av herr **Pålsson**, om användande av viss del av arbetslöshetsanslaget för beredande av arbete åt grovarbetarna på landsbygden.

I kungl. propositionen nr 15 har föreslagits att ett belopp av 15 mill. kronor skall för budgetåret 1931/32 anvisas som förstärkning av reservationsanslaget till arbetslöshetens bekämpande, och skulle medlen tagas ur fonden för statsskuldens amortering.

Ur propositionen inhämtas i övrigt att antalet arbetslösa under september månad 1931 utgjorde 40,400 och i oktober 57,100 personer. Ur redogörelsen om procentuell fördelning av hjälpsökande arbetslösa å de olika yrkena framgår att minsta arbetslöshetsprocenten finnes hos jordbruket med 2%, fisket 1% och hantverket med 2%. Dessa yrken tillgodose bäst arbetsbehovet. Arbetslösheten är störst hos jord-, sten- och glasindustrien med 17 %, trävaruindustrien med 13 % och grovarbetare ej hänförlig till annan grupp med 29 %.

Av redogörelsen för övrigt framgår, att medelförtjänsten vid statens reserverbeten varit 4 kr. 70 öre pr dag, vartill kommer förmånen av fri bostad, servis m. m., samt för flertalet familjeförsörjare dessutom s. k. ortstillägg, som direkt utbetalas till den hemmavarande familjen. Betalningen är sålunda hög i förhållande till den friarbetande jordbruksarbetarens ersättning för sin möda.

Arbetslöshetskommissionen ämnar utöka de statliga reserverbetena och de statskommunala arbetena, men klagar över att den har otillräcklig platstillgång till reserverbeten och skall därför utvidga den kontanta understödsverksamheten.

Vid detta kommissionens påpekande av den otillräckliga platstillgången till arbetssökande, bör det pekas på att det finnes tillgång till reserverbeten för stat och kommun, som ännu ligger fullkomligt oanvänd, nämligen grundförbättringar av landets åkerjord såsom dränering o. d. Något hinder bör väl inte föreligga av den anledningen att dessa arbeten kunna bli räntebärande för nationen, kanske i en snar framtid, om än det måste gå via den enskilde. Förut har det väl varit i huvudsakligen oräntabla företag, vari 100-tals mill. kr. nedlagts för arbetslöshetsföretag. Nu kan det vara på tiden att nedlägga åtminstone en blygsam del av årets arbetslöshetsmedel på mera räntabla företag, som en dränering i stort

av den svenska åkerjorden kan sägas utgöra. Isynnerhet som den stora % arbetslösa, 29 % bland grovarbetarna, kunna anses vara lämpliga till detta arbete. Landsbygdskommunerna dragas också numera med stor arbetslöshet, med där bosatta jordbruks- och grovarbetare, fast man ännu ej kommit sig för att anhålla om statens bidrag till deras sysselsättning. Det kommer emellertid allt mer och mer att bliva fallet, då bönderna i sitt armod och övriga skattedragande i kommunerna icke förmå gälda de högre kommunalskatter, som kräves för fullgörande av dess arbetsgivareplikt mot arbetslösa.

Av årets arbetslöshetsanslag 15 mill. kr. bör därför den blygsamma summan av 2 mill. kr. ställas till landsbygdskommunernas arbetslöshetskommittéers förfogande, som bidrag till utförande av grundförbättringar av åkerjord o. d.

Medlen kunna väl lämpligast ställas till hushållningssällskapens förfogande och utdelas genom kommunerna som bidrag till arbetslöshetens bekämpande, med upptill $\frac{3}{4}$ av kostnaderna för grävning av dräneringsgropar till gängse dags- eller ackordspriser. Resten får den enskilde bekosta, som vill hava arbeten utförda.

Kan någon annan och bättre utföring av ovannämnda tanke framgå av utskottets sysslande med detta förslag vore det tacknämneligt. Jag vill sålunda föreslå,

att riksdagen beslutar, att av årets anslag till arbetslöshetens bekämpande en summa av 2 millioner kr. tillhandahålles landsbygdskommunerna, för att giva arbete åt arbetslösa grovarbetare, enligt den närmare utformning som vederbörande utskott kan befinnas villigt förorda med ledning av motionens motivering.

Stockholm den 19 januari 1932.

Jöns Pålsson.